

Jere Wesslin

PALAUTELOMAKKEEN LAATIMINEN UUDENKOIVISTON
VASTAANOTTOKODIN KUNTOUTTAVAN OSASTON
TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Sosionomi (AMK)

2017

PALAUTELOMAKKEEN LAATIMINEN UUDENKOIVISTON VASTAANOTTOKODIN KUNTOUTTAVAN OSASTON TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI

Wesslin, Jere
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosionomin koulutusohjelma
Maaliskuu 2017
Alvajärvi, Ari
Sivumäärä: 25
Liitteitä: 1

Asiasanat: Lastensuojelu, Lomakkeet, Nuoret, Palautteet, Vastaanottokodit

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on toimia anonymina palautelomakkeena Uudenkoiviston vastaanottokodin kuntouttavalla osastolla. Palautelomakkeeseen liittyviä asioita mietittiin sekä tarkasteltiin nuoren ja aikuisen näkökulmasta. Työn tarkoituksena on saada rehellistä palautetta 13–17 -vuotiailta nuorilta. Palautteen pohjalta vastaanottokodin kuntouttavan osaston Pätäkiven toimintaa pystytään kehittämään.

Työssä käsiteltiin myös asioita, joita pitää ottaa huomioon palautelomakkeen ollessa sähköinen. Tietoturvariskit ja internetissä anonymiteetin säilyttäminen oli keskeisiä pohdinnan alaisia asioita.

Palautelomakkeen kysymykset ovat perusteltuja. Kysymyksiä luodessa hyödynnettiin lastensuojelulakia. Työssä käydään läpi myös kysymyksiä ja muita vastausvaihtoehtojen luomiseen liittyviä seikkoja.

Palautelomake luotiin Googlen omaan lomakkeenluontipalveluun salasanan taakse, johtuen anonymiteetin turvaamisesta. Palautelomaketta on mahdollista hyödyntää tulevaisuudessa muissa samankaltaisissa palautetta kaipaavissa työympäristöissä.

CREATING OF FEEDBACK FORM TO IMPROVE UUSIKOIVISTO RECEPTION CENTERS REHABILITATION UNITS WORK COMMUNITY

Wesslin, Jere

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in studies of Bachelor of social services

March 2017

Alvajärvi, Ari

Number of pages: 25

Appendices: 1

Keywords: Child welfare, Forms, Youths, Feedbacks, Children's reception centers

The purpose of this thesis was to work as an anonym feedback form in Uusikoivisto reception centers rehabilitation unit. Things which were included in feedback form were considered and viewed through eyes of youth and adults both. Purpose of this thesis is to get honest feedback from youths between ages of thirteen and seventeen. Work activities can be improved based on feedbacks from forms in reception centers rehabilitation unit Pätkis.

Different things were thought in this thesis that should be taken under consider as this feedback form is created in online. Online security risks and maintaining person's anonym were main things to consider under these circumstances.

Every question in feedback form have justification. Child protection law were used when creating questions. Other things than questions and answers included were also taken under thought in this thesis.

Feedback form were created in Googles own online form service secured by password for maintaining person's anonym. It is possible for other work environments to use this thesis to improve their own work if needed feedback similar to this.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	OPINNÄYTETYÖN LÄHTOKOHDAT.....	7
2.1	Opinnäytetyön lähtökohdat ja taustaa.....	7
2.2	Tarvelähtöinen	7
2.3	Työelämäyhteys	7
2.4	Tavoitteet ja tarkoitus	8
3	UUDENKOIVISTON VASTAANOTTOKODIN KUNTOUTTAVA OSASTO PÄTKIS JA LASTENSUOJELU	9
3.1	Uudenkoiviston vastaanottokoti.....	9
3.2	Pätkis.....	9
3.3	Yleistä lastensuojelusta.....	9
3.4	Avohuollon sijoitus.....	10
4	LOMAKKEEN KOKONAISUUS.....	11
4.1	Lomakkeen laajuus	11
4.2	Kysymyspatteriston luominen	11
4.3	Lomakkeen selkeys.....	12
4.4	Riittävän monipuoliset kysymykset.....	12
4.5	Vastausvaihtoehdot.....	13
4.6	Pohjustaminen nuorelle.....	13
5	NUORI PALAUTELOMAKKEEN TÄYTTÄJÄNÄ.....	14
5.1	Nuoren näkökulma.....	14
5.2	Anonymiteetti	14
6	KYSELYLOMAKE	15
6.1	Laki perustana.....	17
6.1.1	Kysymykset 1 ja 5. Nuoren etu ja opinnot	17
6.1.2	Kysymys 2. Oikeus vaikuttaa	18
6.1.3	Kysymykset 3, 7 ja 8. Tasapuolisuus, vuorovaikutus ja dialogisuus .	18
6.1.4	Kysymys 4. Perhesuhteet.....	18
6.1.5	Kysymys 6. Tavoitteet.....	19
6.1.6	Kysymys 9. Tiedonkulku.....	19
6.1.7	Kysymys 10. Vapaa sana.....	20
7	SÄHKÖISEN LOMAKKEEN LUOMINEN.....	20
7.1	Google Forms.....	20
7.2	Tietotekniset vaatimukset	21
7.3	Tietoturvariski.....	21
7.4	Avoimet kysymykset	21

7.5	Vastaukset	22
7.6	Kokonaisuuden näkeminen	22
7.7	Palautteiden kerääminen	22
7.8	Laadukkaan palautteen mahdollistaminen	23
7.9	Tietotekniikka on tulevaisuus	23
8	YHTEENVETO	24
	LÄHTEET	25
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on toimia anonyymina palautelomakkeena Uudenkoiviston vastaanottokodin kuntouttavalla osastolla. Palautelomakkeen tarkoitus on kehittää em. osaston toimintaa. Valmis palautelomake on osa asiakaspalautejärjestelmää, joka on tämän työn liitteenä. Palautelomakkeen täyttävät siellä sijoituksessa olevat nuoret internetissä sähköisesti.

Lomakkeessa olevat kysymykset perustuvat vastaanottokodin työntekijöiden sekä lähiesimiehen toiveisiin, jotka on lopulta koottu toimivaksi kokonaisuudeksi. Kysymysten olennaisena perustana toimii lastensuojelulaki, minkä kautta kysymyksiin on saatu vahva tarpeenmukainen pohja. Lain lisäksi kysymyspatteriston kokonaisuuteen vaikuttivat toiveet, mielipiteet sekä jo olemassa olevan vanhentuneen palautelomakkeen analysoinnin kautta saatu informaatio.

Palautelomake on luonteeltaan anonyymi, selkeä ja ulkopuolisille ”tyhjää” infoa tarjoava kokonaisuus. Lomake on luotu sähköisesti ja tietoturvariskit huomioon ottaen. Se ei sisällä arkaluontoista tietoa sen päätyessä sille kuulumattomaan paikkaan.

Tekstissä käsitellään palautelomakkeen luomisprosessia eri näkökulmista sekä anonyymiteettiä ja siinä huomioon otettavia seikkoja. Lomake on luotu Googlen omaan ilmaiseen lomakkeenluontipalveluun Google Forms:iin.

2 OPINNÄYTETYÖN LÄHTOKOHDAT

2.1 Opinnäytetyön lähtökohdat ja taustaa

Menin suorittamaan ensimmäistä harjoitteluani sosionomi opiskelijana Uudenkoiviston vastaanottokotiin 2-osastolle, eli nykyiselle Pätökselle. Harjoitteluni myötä sain muutamia sijaisuuksia lastenkodista, mikä myöhemmin poiki pidemmän työsuhteen samassa laitoksessa.

Lähdin kyselemään yleisesti edellä mainitun paikan työntekijöiltä mitä vastaanottokoti kaipaisi, tai missä voisi olla parantamisen varaa. Kävin myöhemmin keskustelua kyseisen paikan lähiesimiehen, Piia Pihlajamäen kanssa mahdollisista ideoista tulevalle opinnäytetyölleni, sekä olisiko sellaiselle tarvetta kyseisessä paikassa. Pihlajamäen kanssa asiasta keskusteltuamme, hän ehdotti minulle muutamaa eri vaihtoehtoa ja sitä kautta päädyin nykyiseen aiheeseen, eli palautelomakkeen luomiseen vastaanottokodin kuntouttavalle osastolle osaksi olemassa olevaa asiakaspalautejärjestelmää.

2.2 Tarvelähtöinen

Opinnäytetyöni aiheeksi valikoitui tarpeen pohjalta sähköinen anonyymi palautelomake, jonka pätöks-osaston sijoitetut nuoret anonyymisti täyttävät sijoituksen loppuvaiheessa internetissä. Opinnäytetyöni tarvelähtöisyys määrittä työlleni selkeän pohjan sekä loi tunteen, että siitä on tulevaisuudessa hyötyä ainakin yhdelle, toivottavasti useammallekin taholle.

2.3 Työelämäyhteys

Työelämäyhteys on työssä erittäin selkeä, sekä samalla tarvelähtöinen. Yhteistyössä toimin Uudenkoiviston vastaanottokodin lähiesimiehen, sekä sen työntekijöiden kanssa.

Tutkimuksestani eniten hyötyy Uudenkoiviston vastaanottokodin 2-osasto, eli Pätkis. En kuitenkaan näkisi mitään estettä tai syytä työni hyödyntämiselle tulevaisuudessa muissakin lastenkodeissa, tai vastaavissa samankaltaisia palveluita/informaation ke-ruuta tarvitsevilla toimipisteillä.

Yhteistyön tekeminen vastaanottokodin työntekijöiden kanssa oli tärkeä lähtökohta työni oikeanlaisen etenemisen kannalta. Kysymysten luominen, niistä saatavien vas-tausten kerääminen, sekä halutun kokonaisuuden luominen vaatii yhteistyötä aina. Useiden osapuolten mielipiteiden kuunteleminen on rikkaus, jota vaaditaan saavut-taakseen laadukkaan lopputuloksen.

2.4 Tavoitteet ja tarkoitus

Lomakkeen tavoite on saada kehitettyä vastaanottokodin kokonaisuudessaan jo toimi-vaa järjestelmää, lisäämällä näkökulmia sekä hyödyntämään nykyajan tietotekniikkaa myös tämän kaltaisessa työympäristössä.

Palautelomakkeen tarkoituksena oli saada kerättyä rehellisiä mielipiteitä sekä ajatuk-sia nuorilta, joiden avulla olisi mahdollista kehittää lastenkodin toimintaa. Tarkoituk-sena oli myös saada nuorilta mielipiteitä, joita ei kasvotusten ole muuten niin helppoa saada.

Kokonaisuutta on mietitty nuoren näkökulmasta. Henkilön istuttaminen penkkiin ja väkinäisen keskustelun tai kyselytuokion aloittaminen kuulostaakin lähtökohtaisesti niin huonolta ajatukselta, että pitää hyödyntää muitakin palautteenkeräämis muotoja. Anonymisti palautteen antaminen on meille kaikille helpompaa, nyt toteutettuna ano-nyymina nettipalautelomakkeena.

3 UUDENKOIVISTON VASTAANOTTOKODIN KUNTOUTTAVA OSASTO PÄTKIS JA LASTENSUOJELU

3.1 Uudenkoiviston vastaanottokoti

”Uudenkoiviston vastaanottokoti toimii nuorten vastaanottoyksikkönä. Päätöksen vastaanottokotiin sijoittamisesta tekee päivystävä sosiaalityöntekijä tai avohuollon lastensuojelun sosiaalityöntekijä.

Hoito on lyhytaikaista, enintään 3 kuukautta, jonka jälkeen nuori siirtyy takaisin omaan kotiinsa tai toiseen sijoituspaikkaan”. (Porin kaupungin www-sivut 2017)

3.2 Pätkis

Pätkis on Uudenkoiviston vastaanottokodin 2-osaston nimi, jonka se sai osaston sijoitusmuodon muuttuessa alkukesästä 2015. Pätkis on kuntouttava yksikkö nuorille avohuollon tukitoimena toteutettuna. Nuorelta ja hänen huoltajiltaan vaaditaan suostumus sijoitukseen, ja sen kesto on kolmesta kuuteen kuukautta. Työskentely tapahtuu kotiinpäin, joka tarkoittaa pyrkimystä saada ongelmakohdat kunkin elämässä korjatuksi siinä määrin, että kotona arkea olisi mahdollista jatkaa.

3.3 Yleistä lastensuojelusta

”Lastensuojelu perustuu lakiin. Lapsen huolenpidosta ja kasvatuksesta ovat vastuussa lapsen vanhemmat ja muut huoltajat. Tähän tehtävään heillä on oikeus saada apua yhteiskunnalta. Apua tarvitsevia perheitä pyritään tukemaan mahdollisimman varhain, jotta vanhemmat suoriutuvat kasvatustehtävästään itse.

Jos vanhemmat eivät pysty huolehtimaan lapsensa hyvinvoinnista, lastensuojelun velvollisuus on puuttua tilanteeseen. Tällöin lastensuojelun tehtävä on turvata lapsen hyvinvointi.

Apu ei siis ole aina vapaaehtoista, vaan laki määrää, että lastensuojelun viranomaisen täytyy joskus ryhtyä toimiin lapsen suojelemiseksi.

Lastensuojelun toiminta on määritelty lastensuojelulaissa. Se tarkoittaa, että lastensuojelun työntekijän toiminta ja päätökset perustuvat aina lakiin.

Lastensuojelulaki koskee kaikkia Suomessa olevia lapsia tasapuolisesti. Lastensuojelun toimintaan ei vaikuta se, mistä lapsi tulee, mitä kieltä hän puhuu tai mikä on hänen uskontonsa”. (Lastensuojelun www-sivut 2017)

3.4 Avohuollon sijoitus

”Avohuollon tukitoimena tapahtuva sijoitus on rajattu, tuen tarvetta arvioiva tai kuntouttava jakso. Se on suunnitelmallinen tukitoimi, joka järjestetään asiakassuunnitelmassa tarkoitettulla tavalla. Lastensuojelulaki 37 § (Finlex)

Avohuollon sijoituksen tulisi tapahtua ensisijaisesti siten, että lapsi sijoitetaan yhdessä hänen vanhempansa, huoltajansa tai muun hänen hoidostaan ja kasvatuksestaan vastaavan henkilön kanssa. Koko perheen sijoitus voi tapahtua laitoksessa tai sitä voidaan järjestää perhehoidossa. Sijoitus voi liittyä myös perheen aikuiselle annettavaan hoitoon, jolloin voi olla tarkoituksenmukaista, että lapsi voi jatkaa yhdessä asumistaan vanhempansa kanssa.

Jos lasta ei voida sijoittaa lapsen edun mukaisesti yhdessä hänen vanhempansa, huoltajansa tai muun hänen hoidostaan ja kasvatuksestaan vastaavan henkilön kanssa, voidaan lapsi sijoittaa avohuollon tukitoimena lyhytaikaisesti myös yksin

1. lapsen tuen tarpeen arvioimiseksi
2. lapsen kuntouttamiseksi; tai
3. lapsen huolenpidon järjestämiseksi väliaikaisesti huoltajan tai muun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta tällöin vastaavan henkilön sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi (lastensuojelulaki 37 §, Finlex).

Sijoitukseen vaaditaan lapsen huoltajan ja 12 vuotta täyttäneen lapsen suostumus”. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut 2017)

4 LOMAKKEEN KOKONAISUUS

4.1 Lomakkeen laajuus

”Lomakkeen kohtuullinen pituus ja ulkoasun selkeys ovat erittäin tärkeitä sekä vastaajalle että myöhemmin tietojen tallentajalle. Ylipitkä kysely karkottaa vastaamishalun.” (Menetelmäopetuksen tietovarannon www-sivut 2017)

Lomakkeen rakennetta suunniteltaessa oli otettava huomioon vastaajakunta. Yleistettynä teini-ikäinen ei jaksa kovinkaan pitkään keskittyä tekstiin/kyselyyn, joten oli tärkeää saada lomakkeesta selkeä, lyhyt ja ytimekäs.

Usein myös unohdetaan ”suomentaa” kysymykset. Helposti sorrutaan käyttämään liian hienoja sanoja suhteessa vastaajakuntaan, jotka voivat vaikeuttaa tekstin ymmärtämistä, mikä puolestaan voi johtaa pahimmillaan vastaustentulosten vääristymiseen.

4.2 Kysymyspatteriston luominen

Kysymykset pohjautuvat vastaanottokodin esimiehen, sekä työntekijöiden toiveisiin. Kysymysten pohjana toimii myös lastensuojelulaki, jota hyödyntäen on haettu teoria-pohja, miksi ja miten mitäkin on kysytty.

Kysymyksistä saadun palautteen tarkoitus on auttaa kehittämään Pätiksen toimintaa. Kysymyksiä on mietitty yhdessä työntekijöiden kanssa, ja niistä on käyty keskustelua, mitä mistäkin kysymyksestä vastaanotokoti voisi hyötyä. Kysymykset on pyritty kirjoittamaan mahdollisimman selkeällä kieliasulla helpottamaan nuoria niiden ymmärtämisessä. Ei ole tarpeellista kirjoittaa hienoilla sanoilla yksinkertaisia asioita.

Kysymykset on esitelty vastaanottokodissa Pätiksen työntekijöille, jotka ovat yleisesti samaa mieltä kysymyksien oikeanlaisesta luonteesta ja niillä haetusta tarkoituksesta, määrätyn laisesta palautteesta. Tulevaisuudessa kysymysmuotoja tai kokonaisia kysymyksiä on mahdollista muuttaa, jos niistä ei ole ollut hyötyä toiminnan kehittämiseksi, tai niissä on esiintynyt jokin muu ongelma.

4.3 Lomakkeen selkeys

”Yleinen selkeysvaatimus ei saa johtaa siihen, että lomakkeesta tulee suurella kirjaimella kirjoitettu harvarivinen moniste. Kannattaa pyrkiä tiiviiseen ja pienehköllä, mutta selkeällä kirjaimella tehtyyn lomakkeeseen. Kysymykset pitää erottaa toisistaan selkeästi, esimerkiksi viivoin tai laatikoimalla”. (Menetelmäopetuksen tietovarannon [www-sivut 2017](#))

Lomakkeen selkeys ja sen ”epäselkeys” voi vaikuttaa ratkaisevasti vastaustuloksiin. Lomakkeen ulkoasun ollessa epäselvä, voi se aiheuttaa vastaajassa ensireaktion hämmennystä, jolloin keskittyminen voi liiaksi mennä sen tulkitsemisyhteyksiin. Selkeästi muotoiltu kokonaisuus on tärkeää.

4.4 Riittävän monipuoliset kysymykset

Kysymyksiä miettiessä ja kokonaisuutta rakentaessa oli otettava huomioon kysymysten riittävä erilaisuus. Helposti kysytään samaa asiaa vain hieman eri näkökulmista. Näin myös mahdollistetaan vähällä kysymysmäärällä kattava kysely.

”Strukturoitujen kysymysten vastausvaihtoehtojen tulee periaatteessa aina olla toisensa poissulkevia. Joitain poikkeuksia on ja useimmiten ne liittyvät joko preferenssikysymyksiin (pyydetään nimeämään esimerkiksi ensisijainen vastaus) tai monivalintakysymyksiin. Vastausvaihtoehtojen päällekkäisyys on valitettavan yleinen ongelma ja siksi tähän liittyvissä esimerkeissä käsitellään asiaa melko yksityiskohtaisesti”. (Menetelmäopetuksen tietovarannon [www-sivut 2017](#))

4.5 Vastausvaihtoehdot

"En osaa sanoa", "en tiedä", "vaikea sanoa" tai "en halua sanoa" -vaihtoehtojen käyttöön ei ole olemassa yksiselitteisiä ohjeita. Niitä kannattaa käyttää tarpeen mukaan, mutta ei kuitenkaan tarjoilla vastaajille liian herkästi. Ns. EOS-vastausta käytetään tavallisesti skaalan lopussa, jolloin se kerää vähemmän vastauksia kuin keskelle sijoitettuna. Joissakin kyselyissä tai kysymyksissä ei käytetä näitä vaihtoehtoja ollenkaan, mutta tällöin riskinä on vastausten reliabiliteetin näennäinen kohottaminen tai joidenkin vastaajien turhautuminen". (Menetelmäopetuksen tietovarannon www-sivut 2017)

Vastausvaihtoehtoihin kuuluu kieltäviä vastauksia, mikä johtuu kysymysten luonteesta. Lomakkeen osittainen tarkoitus onkin kerätä mahdollista negatiivista palautetta kehittämisen mahdollistamiseksi. Asian kysymysmuoto on sitä edeltävästi mietitty tarkoin vastaustuloksia silmällä pitäen. Kysymys on onnistunut, jos mahdollisesta "en osaa sanoa" vastauksesta saadaan haluttu informaatio.

"Vaikea sanoa" sijoitetaan usein esimerkiksi mielipideskaalan keskelle, jolloin se saattaa kerätä paljonkin vastauksia. Sitä lähellä on vaihtoehto, jossa vastaaja kieltää ajattelewansa skaalan kummankaan pään mukaisesti ("en ole samaa enkä eri mieltä".) (Menetelmäopetuksen tietovarannon www-sivut 2017)

"Usein on myös järkevää sisällyttää monivalintakysymysten viimeiseksi arvioitavaksi kohdaksi tai joissakin tapauksissa vaihtoehtoskaalan loppuun "muu, mikä" -vaihtoehto. Tällöin vastaaja pääsee "sanomaan sanottavansa" sellaisesta asiasta, jota hänen mielestään olisi pitänyt kysyä kysymyksessä tai kertomaan syystä tai toisesta täysin vastausskaalasta poikkeavan sijoittumisensa". (Menetelmäopetuksen tietovarannon www-sivut 2017)

4.6 Pohjustaminen nuorelle

Ennen kysymyslomakkeen täyttämistä nuorelle on hyvä pohjustaa, minkälainen palautelomake on sekä neuvoa miten täyttö ja lähetys tapahtuvat. Ohjaajat neuvovat mahdollisissa lisäkysymyksissä.

”Joskus kyselyn alussa tai yksittäisten kysymysten yhteydessä onkin tarpeen erityisesti korostaa sitä, että tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita juuri vastaajan omasta mielipiteestä. Kysymysten laatija voi myös tukea tätä pyrkimystä välttämällä johdattelevia kysymyksiä, joita näkee esitettävän valitettavan usein. Läheskään aina kyse ei ole tietoisesta harhaanjohtamisesta, vaan pieniä suuntimia voi syntyä miltei tiedostamatta”. (Menetelmäopetuksen tietovarannon www-sivut 2017)

5 NUORI PALAUTELOMAKKEEN TÄYTTÄJÄNÄ

5.1 Nuoren näkökulma

Yksi lähtökohta opinnäytetyölle oli nuoren näkökulman huomioon ottaminen. Sähköinen palautelomake on viimekädessä heidän täytettävänä, joten asioiden heijastaminen useasta näkökulmasta oli tärkeää.

Itsensä asettaminen nuoren saappaisiin toi esiin uusia ratkaistavia kysymyksiä. Esim. minkälaisiin kysymyksiin haluaisin vastata, mihin vastaisin rehellisesti, mihin en vastaisi rehellisesti, milloin antamani vastaus olisi laadullisin?

Lähdin purkamaan näitä kysymyksiä aluksi mielessäni, jonka jälkeen kävin keskustelua ohjaajien kanssa, mikä yhdistelmä palvelisi parhaiten nuorten rehellistä vastaamista, laadullista ja hyvän kokonaisuuden sisältävää palautelomaketta.

5.2 Anonymiteetti

Palautelomakkeen luotettavuutta miettiessäni, huomasin anonymiuden varmistamisen olevan oleellinen huomioitava ongelma. Nuorille on tärkeää heidän oma henkilökohtainen alueensa, jota ei haluta jakaa kaikkien kanssa. Tämä heijastuu helposti varsinkin negatiivisen palautteen antamisen yhteydessä vastauksiin. Ei ole helppoa antaa negatiivista palautetta omalla nimellään, vaikka se olisikin asiallista. Vastaustuloksia

kerätessä pitää kyseisen henkilön pystyä karsimaan pois mahdolliset, tahallisesti vääristetyt kirjoitetut/annetut vastaukset.

Aiemmin vastaanottokotiin luodun palautelomakkeen analysointi oli luonnollinen lähestymistapa lähteä miettimään ratkaisua vastaamiskysymykseen. Vanhentunut palautelomake sisälsi paljon turhia kysymyksiä mm. ikä, nimi tyttö/poika yms. Ne eivät sisällä mitään oleellista informatiivista tietoa uuden lomakkeen kannalta palautteita kerättäessä.

Nuori tulee täyttämään sähköisen, salasanalla suojatun palautelomakkeen, joka täyttämisen päätteeksi nimettömästi lähetetään eteenpäin. Toiseksi kysymykseksi muodostui nuoren vakuuttaminen lomakkeen anonyymiudesta, ja siitä, etteivät työntekijät pystyisi päättelemään palautusajankohdasta keneltä vastaukset ovat saatuja.

6 KYSELYLOMAKE

”Lapselle on hänen ikäänsä ja kehitystasoaan vastaavalla tavalla turvattava oikeus saada tietoa häntä koskevassa lastensuojeluasiassa ja mahdollisuus esittää siinä mielipiteensä. Lastensuojelun tarvetta arvioitaessa, lasta tai nuorta koskevaa päätöstä tehtäessä ja lastensuojelua toteutettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota lapsen tai nuoren mielipiteisiin ja toivomuksiin”. (Lastensuojelulaki 417/2007, 1 luku 5 §)

Nuorella on oikeus vaikuttaa häntä koskeviin asioihin ja saada äänensä kuuluviin. Lomake tukee edellä olevan lain mukaista nuoren mielipiteen antamista ja kuulemista. Kokonaisvaltaisesti nuorten kanssa on tärkeää työskennellä vuorovaikutuksellisesti. Nuorelle on tärkeää päästä vaikuttamaan asioihin tilanteelle mahdollisella tavalla. Sähköinen lomake on vain pieni, mutta tärkeä osa tätä kokonaisuutta. Jokaisen mielipide on arvokas.

”Lastensuojelun on edistettävä lapsen suotuisaa kehitystä ja hyvinvointia. Lastensuojelun on tuettava vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa. Lastensuojelun on pyrittävä

ehkäisemään lapsen ja perheen ongelmia sekä puuttumaan riittävän varhain havaittuihin ongelmiin. Lastensuojelun tarvetta arvioitaessa ja lastensuojelua toteutettaessa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

Lapsen etua arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, miten eri toimenpidevaihtoehdot ja ratkaisut turvaavat lapselle:

- 1) tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin sekä läheiset ja jatkuvat ihmissuhteet;
- 2) mahdollisuuden saada ymmärtämystä ja hellyyttä sekä iän ja kehitystason mukaisen valvonnan ja huolenpidon;
- 3) taipumuksia ja toivomuksia vastaavan koulutuksen;
- 4) turvallisen kasvuympäristön ja ruumiillisen sekä henkisen koskemattomuuden;
- 5) itsenäistymisen ja kasvamisen vastuullisuuteen;
- 6) mahdollisuuden osallistumiseen ja vaikuttamiseen omissa asioissaan; sekä
- 7) kielellisen, kulttuurisen ja uskonnollisen taustan huomioimisen.

Lastensuojelussa on toimittava mahdollisimman hienovaraisesti ja käytettävä ensisijaisesti avohuollon tukitoimia, jollei lapsen etu muuta vaadi. Kun sijaishuolto on lapsen edun kannalta tarpeen, se on järjestettävä viivytyksettä. Sijaishuoltoa toteutettaessa on otettava lapsen edun mukaisella tavalla huomioon tavoite perheen jälleenyhdistämisestä”. (Lastensuojelulaki 417/2007, 1 luku 4 §)

Lapsen edun mukainen työskentely on yksi olennaisimmista lähtökohdista. Lastensuojelulain 1. luvun 4 pykälä tiivistääkin olennaiset huomioon otettavat asiat, joihin laitoksen on pyrittävä. Työelämässä näiden parempi toteutuminen vaatii kehitystyöskentelyä ja tätä kautta tämä pykälä toimii yhtenä perustana lomakkeelle.

6.1 Laki perustana

Kyselylomakkeen kysymykset pohjautuvat lastensuojelulakiin. Kuten lastensuojelulaissa sanotaan, ”kun sijaishuolto on lapsen edun kannalta tarpeen, se on järjestettävä viivytyksettä. Sijaishuoltoa toteutettaessa on otettava lapsen edun mukaisella tavalla huomioon tavoite perheen jälleenyhdistämisestä”. (Lastensuojelulaki, 1 luku 4 §)

Uudenkoiviston vastaanottokoti pyrkii juuri tämän kaltaiseen toimintaan ja sitä parantaakseen luodaan kyselylomake nuorten täytettäväksi, jotta saataisiin toiminnasta palautetta nuoren näkökulmasta. Sitä kautta toiminnan kehitys etenisi positiiviseen suuntaan ja lapsen etu, sekä hänen tulevaisuutensa olisi turvatumpi.

Kysymysten palaute on kohdistettu Pätiksen työntekijöille sekä sen toiminnan yleiselle toimivuudelle ja sitä kautta on suoraan heijastettavissa nuoriin. Tavoitteena on tulevaisuudessa työskennellä tehokkaammin nuoren edun mukaisesti, jota on mahdollista hieman parantaa palautelomakkeen myötä. Valmis palautelomake, kts. liite 1.

6.1.1 Kysymykset 1 ja 5. Nuoren etu ja opinnot

Lomakkeen ensimmäisen ja viidennen kysymyksen perustana toimii lastensuojelulain 1. luvun neljännen pykälän ensimmäinen numeroitu kohta. Lapsen etua arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, miten eri toimenpidevaihtoehdot ja ratkaisut turvaavat lapselle tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin.

Lapsen edunmukaiseen työhön pyritään aina, mutta jos kysely tulevaisuudessa näyttää että siinä olisi parantamisen varaa, on siihen mietittävä silloin ratkaisuja ja tapoja muuttaa vastaanottokodin työntekijöiden toimintaa ja työtettä siihen liittyen.

Vastaanottokoti on velvollinen huolehtimaan lapsen edusta, koulunkäynnistä ja muista asioista silloin jos nuori, vastoin parempaa tietoa, on niitä laiminlyönyt.

6.1.2 Kysymys 2. Oikeus vaikuttaa

Lomakkeen toisen kysymyksen perustana toimii lastensuojelulain 1. luvun neljännen pykälän kuudes numeroitu kohta, jossa painotetaan, että lapsella on oikeus vaikuttaa omiin asioihinsa sekä toimintaan, mikä sen mahdollistaa.

Sen mahdollistamiseksi halutaan tietää, kuinka helppoa nuoren on lähestyä ohjaajaa eri tilanteissa, ja näin itsenäisesti saada muutosta aikaan. Vastaustulokset kertovat tulevaisuudessa tarvitaanko henkilökunnan toiminnassa muutosta vai ei.

6.1.3 Kysymykset 3, 7 ja 8. Tasapuolisuus, vuorovaikutus ja dialogisuus

Lastensuojelulain 4. luvun 20 pykälä sanoo lapsen mielipiteen kuulemisesta ja sen selvittämisestä seuraavasti: ”Lastensuojelua toteutettaessa on selvitettävä lapsen toivomukset ja mielipide sekä otettava ne huomioon lapsen iän ja kehitystason edellyttämällä tavalla. Lapsen mielipide on selvitettävä hienovaraisesti sekä siten, että tästä ei aiheudu tarpeettomasti haittaa lapsen ja hänen vanhempiensa tai muiden läheisten ihmisten välisille suhteille”. (Lastensuojelulaki 417/2007, 4 luku 20 §)

Nuorten toivomusten ja mielipiteiden kuuleminen on tärkeää, kuten niiden mukainen työskentelykin. Kaikkien miellyttäminen loputtomiin on mahdotonta, eikä oleellisinta työnkuvaa saa unohtaa, joten näiden mahdollisuuksien rajoissa toiminnan kehittämisen lapselle mieluisen suuntaan on suotavaa.

6.1.4 Kysymys 4. Perhesuhteet

Palautelomakkeen palautteen kohdistuessa Uudenkoiviston vastaanottokodin kuntouttavalle osastolle eli Pätökselle, on otettu huomioon sen osastokohtainen työote ja tavoitteet. Pätöksien työ kohdistuu aina lähtökohtaisesti kotiinpäin eli nuoren sijoituksen yksi automaattinen tavoite on kotiutuminen.

Kotona perhesuhteiden parantuminen tai niiden ylläpitäminen on tärkeä seikka, jota palautelomakkeen kysymyksellä halutaan tietää. Huomioitavia seikkoja on useampia

lomakkeesta saatuja tietoja kerätessä mutta kotiolojen mahdollisesti toistuvasti huonontuessa, on mietittävä tilanteelle uusia ratkaisuja.

6.1.5 Kysymys 6. Tavoitteet

Pätkiksen ollessa, toimiessa ja tarjotessa avohuollon tukitoimena sijoitetuille nuorille tavoitteellista työtä tekevä osasto, nousevat tavoitteet sijoituksen tarkoituksena tärkeään osaan. Lastensuojelulain 7. luvun 37. pykälän a kohdassa puhutaan tavoitteista seuraavasti, ”sijoituksesta päätettäessä on määriteltävä sijoituksen tavoitteet ja arvioitu kesto. Kun lapsi on sijoitettu 37 §:n 2 tai 3 momentin mukaisesti, sijoituksen jatkamisen edellytykset ja sen vaihtoehdot on arvioitava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa sijoituksen alkamisesta. Jos sijoitusta jatketaan, arviointi on tehtävä kolmen kuukauden välein. Arvioinnin yhteydessä on selvítettävä myös mahdollinen huostaanoton tarve”. (Lastensuojelulaki 417/2007, 7 luku 37 a §)

Tavoitteiden täyttyminen ja niiden mahdollistamiseksi työskentelemistä voidaan pitää yhtenä perustana. Tärkeää onkin näin tietää, onko työskentely vastaanottokodissa tarkoituksen mukaista.

6.1.6 Kysymys 9. Tiedonkulku

Lastensuojelulain 1. luvun, neljännen pykälän viidennessä numeroidussa kohdassa puhutaan itsenäistymisen, ja kasvamisen vastuullisuudesta ja miten se mahdollistetaan. Tämän saavuttamiseksi työskentely vastaanottokodissa on vuorovaikutuksellista ja osavastuu on nuorella hänen asioita hoidettaessa hänen tasolleen sopivissa määrin.

Nuori hoitaa osittain omia asioitaan ja vastaanottokodin työntekijät auttavat niissä tarvittaessa. Yhteistyötä tehdään useiden eri tahojen kanssa ja tiedonkulun pitää olla hyvää. Kysymyksellä halutaankin tietää tiedonkulku nuoren näkökulmasta, onko se hyvää ja toimiiko se yhtä hyvin kuin se työntekijöiden silmiin näyttäytyy.

6.1.7 Kysymys 10. Vapaa sana

Lomakkeen viimeinen kysymys perustuu yleiseen haluttuun tietoon ja sananvapauteen. Lomakkeen ollessa muuten hyvin strukturoitu, on nuorella oikeus ja mahdollisuus kertoa oma mielipiteensä sijoituksesta vapaasti viimeisessä kysymyksessä. Perustana toimii Suomen perustuslain 2. luvun 12. pykälä, sananvapaus ja julkisuus. ”Jokaisella on sananvapaus. Sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Tarkempia säännöksiä sananvapauden käyttämisestä annetaan lailla.” (Suomen perustuslaki 731/1999, 2 luku 12 §)

7 SÄHKÖISEN LOMAKKEEN LUOMINEN

7.1 Google Forms

Sähköinen palautelomake toteutetaan Googlen omaa ilmaista lomakkeenluontiohjelmaa hyödyntäen, eli Google Forms:ia. Tutustuin edellä mainittuun ohjelmaan ja sen mahdollisuuksiin tarkoin ennen ohjelman valitsemista osaksi työtäni. Tutustuin internetistä löytämiini muutamaan muuhunkin vaihtoehtoon mutta niiden maksaessa valinta oli helppo. Googlen lomakepalvelu on kattava ja helppokäyttöinen.

Entuudestaan sähköisten lomakkeiden luominen oli minulle täysin uutta. Prosessissa minua auttoi ystäväni, joka työskentelee työkseen graafikkona ja käyttää tämän kaltaisia palveluita päivittäin.

Googlen lomakepalvelu vaatii toimiakseen oman Google tunnuksen, jonka jokainen voi halutessaan luoda henkilökohtaisesti sähköpostiosoitteen avulla. Uudenkoiviston vastaanottokotiin luotiin omat tunnukset tätä tarkoitusta varten, ja tunnukset sekä salasana ovat hallussa henkilöllä, joka tulee keräämään palautelomakkeesta saatuja tuloksia.

7.2 Tietotekniset vaatimukset

Lomakkeen luominen internettiin ja sen vaatima tietotekninen osaaminen huolestutti hieman ennen työn aloittamista. Googlen tarjoama ilmaisohjelma oli kuitenkin yksinkertainen käyttää, kunhan siihen ensin huolella tutustui.

Tietotekniikka on tänä päivänä osa kaikkien joka päiväistä elämää. Tietotekniikka mahdollistaa monia asioita ja kehityksen mukana on pysyttävä. Sen mahdollisuuksia ja positiivisia puolia kannattaakin hyödyntää. Sähköisesti palautteen ”kerääminen” on helpompaa, eikä ylimääräisiä paperisotkuja näin tule. Lomake ja tulokset pysyvät myös hyvässä tallessa taivaspalvelimella.

7.3 Tietoturvariski

Tietoturvariskit on otettava myös huomioon. Palaute ei kuitenkaan ole niin arkaluontoista, että sen joutuminen yleiseen jakoon vaarantaisi kenenkään toimintaa eikä paljasta yksityiskohtaista tietoa. Tämä on kuitenkin tiedossa oleva riski, joka pitää muistaa. Lomake on luonteeltaan yleispätevä, josta saatu informaatio ei suoraan kohdistu keneenkään yksilöllisesti eikä ulkopuoliselle paljasta arkaluontoista informaatiota.

7.4 Avoimet kysymykset

Avoimet kysymykset palautelomakkeissa ovat haastava tapa kerätä laadullista palautetta. Tämän kaltaisiin kysymyksiin vastaaminen on usein pintapuolista, eikä haluttuja vastauksia saada. Poikkeuksia toki löytyy, huomioon pitää kuitenkin ottaa vastaajakunta. Kyseessä ollessa 13-17-vuotiaat, elämänsä perusasioiden äärellä kamppailevat nuoret, avoin vastaustapa ei ole laadullisen tuloksen kannalta paras. Räätelöity kysymyspatteristo, selkeällä kieliasulla vastausvaihtoehtojen kera mahdollistaa selkeät ja helposti tulkittavat vastaukset.

7.5 Vastaukset

Vastaukset menevät Googlen lomakkeenluontiohjelmassa erikseen osoitettuun paikkaan. Ohjelman avulla määritettiin erillinen Excel-taulukko, jonne lähetetyt vastaukset menevät. Vastauksia on mahdollista tarkastella vain henkilö, jolla on kyseiset erillisesti luodut Google tunnukset.

7.6 Kokonaisuuden näkeminen

Pyrin tulkitsemaan saamaani ja keräämäni palautetta lomakkeenluomisprosessiin liittyen kriittisesti sekä avoimin silmin. Pyrkimykseni oli nähdä kokonaisuus nuoren sekä aikuisen silmin. Halusin lopputuloksen olevan laadukas mutta kirjoitusasultaan selkeä, jotta sitä olisi helppo nuoren ymmärtää sekä aineiston kerääminen tulisi olla sen pohjalta helppoa ja siitä saatu palaute laadukasta.

”Lomakkeen potentiaalisten palauttajien täytyy paitsi jaksaa, myös osata vastata kyselyyn. Standardoiduissa kyselyissä vastaajien tulee ymmärtää kysymykset mahdollisimman samalla tavalla ja myös vastata niihin yhteismitallisilla arviointiperusteilla. Tämä edellyttää kauttaaltaan yksinkertaista, tarkoituksenmukaista ja täsmällistä kieltä kysymysten laadinnassa. Yksinkertaisuuden vaatimus koskee myös kysymysten pituutta: hyvä kysymys on aina kohtuullinen”. (Menetelmäopetuksen tietovarannon [www-sivut](http://www.sivut) 2017)

7.7 Palautteiden kerääminen

Lomake on luotu osaksi Uudenkoiviston vastaanottokodin asiakaspalautejärjestelmää, jota pystytään tarkastelemaan vain neljän kuukauden välein anonyymiuden säilyttämiseksi.

Keräämisajankohdiksi määriteltiin iso aikaväli, jotta palautteita olisi kertynyt useampia tänä aikana. Palautetta kerätessä esimerkiksi viikon välein, ei olisi kovinkaan vaikeaa päätellä keneltä kyseinen uusi palaute on saatu. Tämä kerrotaan nuorelle ennen palautelomakkeen täyttämistä.

7.8 Laadukkaan palautteen mahdollistaminen

Palautelomakkeen täyttämisaikajankohta oli oleellinen huomioitava seikka. Nuoren näkökulmasta katsottuna, päädyin seuraavaan ratkaisuun. Jos nuorta pyydetään täyttämään palautelomake juuri ennen kotiutumista, kärsii vastausten laatu liiallisen kiireen rinnalla. Nuori haluaa nopeasti lähteä kotiin ja täyttää lomakkeen kiireessä, jolloin halutut rehelliset ja kattavat vastaustulokset voivat kärsiä.

Täyttämisaikajankohdan ollessa liian aikainen, ei nuori välttämättä kykene vastaamaan yhtä laadukkaasti kysymyksiin vastaustulosten keräämisen kannalta, kuin sijoituksen loppuvaiheessa.

Täyttämisaikajankohdaksi valikoitui perustelluin syin noin yhdestä kahteen viikkoa ennen sijoituksen päättämisaikajankohtaa. Tällöin nuori on nähnyt ja kokenut varmuudella sijoituksensa hyvät ja mahdolliset huonot puolet, nähnyt talon henkilökunnan ja tavat, sekä tutustunut niihin. Nuori tulee täyttämään lomakkeen vastaanottokodin henkilökunnan ohjeistuksella.

7.9 Tietotekniikka on tulevaisuus

Onko internet muuttanut meidän elämäämme liikaa? Internetissä oleva Peterin blogiteksti käsittelee lyhyesti muutamia seikkoja internetin vaikutuksista elämiimme. Lopussa kyseenalaistetaan myös hyvin, onko helppokäyttöisyys ja tiedon helppo saanti aina hyvä asia. Varmaa on kuitenkin tietotekniikan jatkuva kehitys, joten sen mukana on pysyttävä. (Peter 2016)

Teksti sivuaa aihetta mukavasti, sillä onko lomake luotava juuri internettiin? Se mahdollistaa helpon tiedonkeruun ja nuoret vastaavat mieluiten netissä koska se on heistä nykyaikaa, kuten onkin. Olemmeko tai tulemmeko ylittämään jossakin vaiheessa jonkinlaisen häilyvän rajan internetin ja tietotekniikan hyödyntämisessä, kun kaiken pitää aina olla netissä. Se on kuitenkin nykyaikaa mutta mikä on liikaa. (Peter 2016)

8 YHTEENVETO

Uudenkoiviston vastaanottokotiin ei ole aiemmin luotu vastaavaa netissä täytettävää palautelomaketta. Tulevaisuus näyttää miten palautelomake käytännössä toimii ja onko siitä saatu palaute hyvää. Palautteesta pitäisi saada jotakin konkreettista oikeasti irrotettua. Lomakkeen vastaustuloksia kerätessä on paljon myös kiinni henkilöstä joka vastauksia tulkitsee. Tässäkin asiassa henkilö kehittyy vastauksiin kunnolla perehtyessään.

Lomake luotiin muun työn ja ohjaajien tueksi. Palautelomakkeen ei olekaan tarkoitus olla keskeisessä roolissa vaan yksi pieni osa isompaa kokonaisuutta. Pienistä asioista rakennettua toimivaa isompaa kokonaisuutta on myöhemmin helpompi muokata jonkin osa-alueen osalta, jos sille tarve on.

Toimivan palvelun ja kokonaisuuden luominen on haastava ja pitkä prosessi. Se vaatii kärsivällisyyttä ja näin pienin askelin asioissa kehitytään ja edetään. Toivottavasti tulevaisuudessa lomake on tuonut hyödyllistä kehittävää informaatiota vastaanottokotiin.

Lomakkeen ollessa sähköinen on sitä myöhemmin helppo muokata jos sellaiselle tarvetta tulee. Mitään kokonaisuutta ei saisi pitää täydellisenä ja ns. koskemattomana. Muutos on välillä oikeasti tarpeellista eikä kaavoihin saisi kangistua. Jokaisen meistä tulisi ottaa vastaan ajatuksia ja mielipiteitä kaikkeen liittyen avoimin mielin. Siitä voi seurata yllättävänkin positiivisia asioita tulevaisuudessa. Sosionomin keskeisen tehtävän usein ollessa keskusteleminen, on välttämätöntä avoin ajattelu ja suhtautuminen työhön, ihmisiin ja maailmaan.

LÄHTEET

Lastensuojelun www-sivut. 2017. Viitattu 16.1.2017. <http://www.lastensuojelu.info/sf/lastensuojelun-perusta-selko/lastensuojelu-perustuu-lakiin/>

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417 muutoksineen.

Menetelmäopetuksen tietovarannon www-sivut. 2017. Viitattu 30.1.2017. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>

Peter. `How the internet has impacted our lives?` Blog for bloggers shout me loud weblog, 5.11.2016. Viitattu 27.2.2017. <https://www.shoutmeloud.com/how-the-internet-has-impacted-our-lives-for-the-good-and-for-the-worse.html>

Porin kaupungin www-sivut. 2017. Viitattu 16.1.2017. <https://www.pori.fi/perus-turva/sosiaalijaperhe/lastensuojelu.html>

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731 muutoksineen.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut. 2017. Viitattu 24.1.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/avohuolto/sijoitus-avohuollon-tukitoimena>

1. Hoidettiin asioita mielestäsi etusi mukaisesti sijoituksen aikana?

- Kyllä, aina
- Useimmiten
- Harvoin
- Ei koskaan
- En osaa sanoa

2. Oliko osaston henkilökuntaa helppo lähestyä mieltäsi painavissa asioissa?

- Todella helppoa
- Helppoa
- Hieman hankalaa
- Hankalaa
- Vaikeaa
- Vaihteli tilanteen/oman mielialan mukaan
- En osaa sanoa

3. Mitä olisit kaivannut enemmän sijoitukselta, jos sinun olisi valittava yksi seuraavista vaihtoehdoista?

- Omaohjaajatoimintaa
- Pätkispäiviä
- Kahdenkeskisiä keskusteluhetkiä
- Jotain muuta, mitä? _____

4. Miten sijoitus vaikutti kotioloihin ja siellä huoltajien kanssa arjessa toimimiseen?

- Tilanne parantui huomattavasti
 - Tilanne parantui hieman
 - Tilanne ei juurikaan muuttunut
 - Tilanne muuttui hieman huonommaksi
 - Tilanne muuttui paljon huonommaksi
- Jos rastit ensimmäisen tai viimeisen vaihtoehdon, kerro tilanteesta lyhyesti omin sanoin _____

5. Miten sijoitus vaikutti opiskelutilanteeseesi tai niiden etenemiseen?

- Opintoni etenevät nyt paremmin kuin koskaan
- Opintoni ovat lähteneet etenemään parempaan suuntaan
- Muutosta opintotilanteessa ei ole tapahtunut
- Opintoni eivät suju niin hyvin kuin ennen
- Opintoni ovat keskeytyneet tai menevät todella huonosti

6. Edettiinkö tavoitteissa, joita yhteisesti sinulle asetettiin sijoituksen alkaessa?

- Kaikki tavoitteet täyttyivät
- Suurin osa tavoitteista täyttyi
- Osa tavoitteista täyttyi
- Tavoitteet eivät juurikaan täyttyneet
- Mitkään tavoitteet eivät täyttyneet

7. Otettiin nuoret huomioon tasapuolisesti erilaisissa tilanteissa?

- Aina
- Useimmiten
- Harvoin
- Ei koskaan
- En osaa sanoa

8. Oliko kahdenkeskisiä keskusteluja ohjaajien kanssa riittävästi?

- Kyllä
- Ei
- Jotain sieltä väliltä
- En osaa sanoa

9. Sujuiko asioiden hoito ja tiedonkulku sinun, ohjaajien, sekä jonkun muun kolmannen tahon välillä sujuvasti? (Kolmas taho = koulu, sos.tt, koti, nupo, työpaikka yms.)

- Kyllä, aina
- Useimmiten
- Harvoin
- Ei koskaan
- En osaa sanoa

10. Vapaa sana. Halutessasi saat kuvailla tai kertoa lyhyesti mistä vain haluamastasi asiasta sijoitukseen liittyen. _____